

Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада (Наказ № 81/01-04 від 23.12.2022 р.) Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» на підставі прилюдного захисту дисертації «Роль прокуратури в механізмі захисту прав людини: європейський досвід та Україна» за спеціальністю 081 «Право» «6» вересня 2023 року.

Макосій Юрій Дмитрович народився 29 липня 1991 року в с. Орлівка Ренійського району Одеської області, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2014 році Національну академію прокуратури України, де отримав диплом магістра, спеціальність «Правознавство», кваліфікація «магістр права». Навчався в аспірантурі ДВНЗ «Ужгородського національного університету» з 2016 по 2021 роки.

З жовтня 2021 року і по теперішній час прокурор відділу нагляду за додержанням законів територіальними органами поліції при провадженні досудового розслідування, дізнання та підтримання публічного обвинувачення Управління нагляду за додержанням законів Національною поліцією України та органами, які ведуть боротьбу з організованою та транснаціональною злочинністю Одеської обласної прокуратури.

Дисертацію виконано у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород. За результатами перевірки та аналізу дисертації за допомогою програми *Unicheck* ознак академічного плагіату виявлено не було.

Науковий керівник: Сарай Роман Дмитрович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них 2 статті у періодичних наукових виданнях інших держав, 3 статті у наукових фахових виданнях України, 0 монографій:

1. Макосій Ю.Д. Міжнародно-правові стандарти організації та функціонування прокуратури. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія. Право.* 2021. Вип. 66. С. 257-260. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.66.42>

2. Makosii Y. Constitutional and legal approaches to determining the place of prosecutor's office in the system of public authorities. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія. Право.* 2022. Вип. 71. С. 95-98. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.71.14>

3. Макосій Ю.Д. Місце прокуратури в інституційному вимірі захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2022. №2. С. 312-317. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.02.58>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Бисага Юрій Михайлович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (голова разової спеціалізованої вченої ради).

Зауваження Бисаги Ю.М.:

1. У дисертаційному дослідженні Макосія Ю.Д. частково розглядається питання Універсального періодичного огляду (УПО). Доцільним було б, окреслення характерних аспектів здійснення такого «огляду» держави;

2. У процесі аналізу дисертації виникає питання до дисертанта з приводу уточнення стандартів прав людини, що мають більш прямий вплив у контексті забезпечення конституційних прав та свобод людини і громадянина.

Белов Дмитро Миколайович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного

факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Зауваження Бєлова Д.М.:

1. Так, у дослідженні зауважено, що прокурори повинні мати можливість безперешкодно переслідувати державних службовців за вчинені ними злочини, зокрема, корупцію, незаконне використання влади, серйозні порушення прав людини та інші злочини, визнані міжнародним правом. При цьому вони повинні суворо поважати незалежність та неупередженість суддів; зокрема, вони не можуть піддавати сумнівам судові рішення чи перешкоджати їх виконанню, за винятком випадків, коли вони реалізують своє право на оскарження судового рішення. Незалежність прокуратури не її привілеєм, це базова засада її функціонування, котра будучи задекларованою у чинному законодавстві, повинна бути реально дотриманою у всіх аспектах. Незалежність прокуратури, її органів, посадових осіб є однією із гарантій того, що права, свободи, законні інтереси людини і громадянина, суспільства у цілому, буде забезпечено та захищено. Тож, робота значно виграла б, якби дисертант приділив більше уваги питанню незалежності прокурора та прокуратури в цілому;

2. Доцільним було б, якщо би дисертант висловив своє бачення щодо модернізації навчання прокурорів, у тому числі крізь призму сприяння подальшій оптимізації діяльності органів прокуратури, встановлення ефективного комунікаційного зв'язку з громадськістю, та формування належної доброчесної поведінки під час реалізації своїх повноважень та поза ними.

Берч Вероніка Вікторівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Зауваження Берч В.В.:

1. Аналізуючи особливості формування органів прокуратури у зарубіжних країнах, дисертант вказує на позитивний досвід європейських країн стосовно порядку функціонування вказаного інституту. Водночас важливого

значення в аспекті захисту прокуратурою прав людини набуває принцип неухильного дотримання вимог професійної етики та поведінки. Відповідно до змісту положень Кодексу професійної етики та поведінки прокурорів, котрий функціонує в Україні, зроблено висновок, що правова поведінка (рефлексія) прокурора в ідеальному вигляді повинна відповідати базовим (фундаментальним) принципам правової держави та громадянського суспільства. Потребує уточнення питання функціонування таких документів у зарубіжних країнах;

2. Зі змісту дисертаційного дослідження не вбачається, чи дослідив дисертант повною мірою особливості взаємозв'язку питання захисту прав людини у контексті реалізації прокуратурою захисту інтересів держави через кореляцію понять «державні інтереси» та «суспільні інтереси».

Щербанюк Оксана Володимирівна, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри процесуального права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Зауваження Щербанюк О.В.:

1. На стор. 125 дисертаційного дослідження здобувач зазначає: «представництво прокуратурою інтересів держави в суді полягає у здійсненні прокурорами від імені держави процесуальних та інших дій, спрямованих на захист у суді інтересів держави у випадках, передбачених законом... Підтримка, що надається прокуратурою одній зі сторін, може бути виправдана за певних обставин, наприклад, у тих випадках, коли відповідне правопорушення зачіпає інтереси великого числа громадян, або у випадках, коли потрібно захистити інтереси держави». Виходячи зі змісту підрозділу 3.1. «Проблеми правозахисного функціонального призначення прокуратури в Україні в умовах розбудови правової держави» вбачається за доцільне висловлення позиції дисертанта щодо визначення сутності змісту поняття «інтереси держави». Також пропонуємо визначити коло законних інтересів держави, які охоплює зазначене поняття та здійснити співвідношення понять «державні інтереси» та «суспільні інтереси»;

2. На стор. 134 дисертаційного дослідження зауважено, що «...прокуратура за своїм функціональним призначенням, незважаючи на те, що вона покликана сприяти охороні правопорядку, все ж не виконує завдань щодо зменшення випадків злочинної поведінки». На публічному захисті хотілося б почути остаточне бачення здобувача з цього питання;

3. Робота значно виграла б, якщо би дисертант більше уваги приділив дослідженню професійних об'єднань прокурорів та їх значенню у сфері захисту прав людини;

4. На публічному захисті доцільно було б висловити позицію щодо шляхів взаємодії органів прокуратури з громадськістю та засобами масової інформації.

Дешко Людмила Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Зауваження Дешко Л.М.:

1. Дисертант зауважує, що «навчання прокурорів є швидше не їх правом, а обов'язком, та повинно бути безперервним». Цілком поділяючи таку позицію, хотілося б почути на публічному захисті пропозиції здобувача в аспекті визначення конкретних напрямів удосконалення професійної компетентності прокурорів;

2. На стор. 129 дисертаційного дослідження здобувач зауважує, що «участь прокурора в судовому процесі в адміністративних судах (в тому числі касаційне оскарження судових рішень) стає можливою за умови, крім іншого, обґрунтування підстав для звернення до суду, а саме нездійснення або неналежного здійснення захисту інтересів держави у спірних правовідносинах органом державної влади, органом місцевого самоврядування чи іншим суб'єктом владних повноважень, до компетенції якого віднесені відповідні повноваження, або підтвердження відсутності такого органу». Так, «прокурор може представляти інтереси держави в суді лише у двох випадках: 1) якщо захист

цих інтересів не здійснює або неналежним чином здійснює орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб'єкт владних повноважень, до компетенції якого віднесені відповідні повноваження; 2) у разі відсутності такого органу». Виходячи з наведеного, на публічному захисті вважаємо за доцільне розкрити сутність, зміст та специфіку понять «нездійснення захисту» та «неналежне здійснення захисту» суб'єктом владних повноважень;

3. Робота значно виграла б, якщо би дисертант у своєму дослідженні приділив би більше уваги ролі прокуратури в системі міжнародного співробітництва.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради,
«Утрималися» 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада (Наказ № 81/01-04 від 23.12.2022 р.) присуджує Макосію Юрію Дмитровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Рецензент

Рецензент

Офіційний опонент

Офіційний опонент

Юрій БИСАГА

Дмитро БЄЛОВ

Вероніка БЕРЧ

Оксана ЦЕРБАНЮК

Людмила ДЕШКО